

Nr 32.

Ankom till Riksdagens kansli den 29 mars 1910 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående villkoren för giltigheten af sådant utaf ömsesidigt försäkringsbolag fattadt beslut, hvarigenom delägarnes ansvarighet för bolagets förbindelser förändras.

Uti en inom Andra kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, nr 42, har herr *Johan Jönsson* i Refvinge anfört följande:

»Lagen om ömsesidiga försäkringsbolag den 24 juli 1903 innehåller i 79 § bestämmelsen, att »beslut, hvarigenom delägarnes ansvarighet för delägarnes förbindelser förändras, vare ej giltigt med mindre samtliga delägare därtill samtyckt». Med den tolkning, som åtminstone länsstyrelsen i Malmöhus län gifvit ifrågavarande paragraf, har den emellertid visat sig vara i högsta grad hinderlig för en rationell utveckling af sådan kooperativ försäkringsrörelse. En större brandförsäkringsförening nere i Skåne, med ungefär 11,000 delägare, beslutade förra året i enlighet med sitt reglemente på två på hvarandra följande stämmor, däraf en ordinarie, den förändringen i föreningens reglemente, att proportionen i fråga om utdebitering af brandskadeersättning något förändrades till de så kallade bättre försäkringarnes favör, en förändring, som erfarenheten visat vara absolut nödvändig, därest föreningen fortfarande skulle få behålla dessa sina delägare. Under hänvisning till ofvannämnda § 79 i lagen om ömsesidiga försäkringsbolag vägrade emellertid länsstyrelsen fastställelse

å beslutet, då detsamma ju utgjorde en förändring i fråga om delägarnes ansvarighet och, ehuru antaget med stor majoritet, ej varit enhälligt.

Det torde emellertid vara uppenbart, att ett enhälligt beslut i en förening med många tusen delägare är nära nog omöjligt att åstadkomma, det må nu gälla en än så nödvändig förändring, och däraf framgår också nödvändigheten af en lagändring i fråga om »ömsesidiga försäkringsbolag», då i annat fall dessas utveckling omöjliggöres, och med anledning däraf får jag härmed vördsamt föreslå, att Riksdagen må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta utarbета och till Riksdagen inlämna förslag om sådan ändring i lagen om ömsesidiga försäkringsbolag den 24 juli 1903, att sådant bolag må kunna erhålla fastställelse å förändringar i sitt reglemente af i föreliggande motion omnämndt slag, äfven om ej, i enlighet med 79 § punkt 1 i samma lag, samtliga delägare därtill samtyckt.»

*Utskottets
yttrande.*

Enligt 64 § i lagen angående försäkringsrörelse den 24 juli 1903 svara för ömsesidigt försäkringsbolags förbindelser delägarna personligen med obegränsad eller till visst belopp begränsad ansvarighet; dock må i fråga om bolag, hvars rörelse icke afser försäkring af egendom, kunna bestämmas, att allenast bolagets tillgångar skola häfta för dess förbindelser. Hvilken af dessa former af ansvarighet, som skall användas, äfvensom vid begränsad personlig ansvarighet det belopp, som densamma ej får öfverskrida, därom skall bestämmelse meddelas i bolagsordningen, hvilken enligt 66 § 12 mom. skall angifva bland annat, »hur för bolagets förbindelser skall ansvaras». Enligt lagens 102 § skall vid uttaxering eller vid nedsättning af försäkringsbeloppen bristen på delägarna fördelas i förhållande till en hvar delägars försäkringsbelopp, där ej annan grund är i bolagsordningen bestämd. Denna föreskrift vore emellertid onödig och olämplig, om därmed hänsyftades på en ansvarighet, hvarom stadgande alltid skall finnas i bolagsordningen. Ansvarighet i lagens mening och grund för uttaxering af försäkringsafgifter måste därför enligt lagen vara två skilda begrepp. Detta blir desto tydligare, då man tager i betraktande det förhållande, att enligt 79 §:s andra stycke beslut om ändring i de grunder för försäkringsverksamheten, som enligt 2 § i lagen för vissa fall skola upprättas, och som enligt 67 § skola angifva bland annat grunderna för beräkning af försäkringsafgifter och försäkringsfond, ställts i motsats mot sådant beslut angående ändring i delägarnas ansvarighet, som omförmäles i 79 §:s första stycke. Under

det att det senare beslutet ej blir giltigt med mindre samtliga delägare förenat sig därom, förutsättes för det förra endast detsamma som för ändring i allmänhet i bolagsordningen, nämligen antingen att samtliga röstberättigade förenat sig därom eller att det fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den bolagsstamma, som sist hållits, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Att i den ifrågavarande lagens omförmälda stadganden inlägga en sådan mening, att för hvarje rubbning i grunden för försäkringsafgifternas utgående skulle fordras samstämmigt beslut af alla delägare, skulle äfven leda till uppenbarligen orimliga resultat.

Försåvidt i det af motionärerna åberopade fall det af vederbörande Konungens befallningshafvande pröfvade beslutet endast innefattat en sådan ändring i grunderna för uttaxeringen, att proportionen i fråga om utdebitering af brandförsäkringsafgifter inom gränsen af den i 64 § och 66 § 12 mom. afsedda ansvarigheten ändrades till de bättre försäkringsföremålens favör, men ej ett öfverskridande af sagda gräns, kan detsamma alltså ej hafva varit af beskaffenhet, som afses i omförmälda första stycket af lagens 79 §. Vid sådant förhållande och då den där meddelade bestämmelsen, rätt fattad, uttrycker en enligt utskottets uppfattning nödvändig och riktig grundsats, synes anledning ej föreligga att i det af motionären ifrågasatta hänseendet vidtaga åtgärd för ändring af hithörande stadganden.

På grund af hvad utskottet nu anfört, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 mars 1910.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herrar *Lindhagen* och *Berggren* hafva anhållit få här antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.
